

A fenntartható és méltányos közös európai menekültügyi rendszer kialakítása felé

Brüsszel, 2016. május 4.

A fenntartható és méltányos közös európai menekültügyi rendszer kialakítása felé

A mai napon az Európai Bizottság a közös európai menekültügyi rendszer reformjára irányuló javaslatokat terjeszt elő, hogy a menedékkérők iránti kérelmek tagállamok közötti elosztására méltányosabb, hatékonyabb és fenntarthatóbb rendszert alakítsunk ki. Az alapelv nem változik, azaz a menedékkérőknek – amennyiben nincsenek másutt családtagjaik – a beutazásuk szerinti első államban kell menedékkérőt kérniük, azonban méltányossági mechanizmus biztosítja majd, hogy egyetlen tagállam menekültügyi rendszerére se nehezedjen aránytalan nyomás. A mai javaslatok között szerepel az is, hogy az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatalt (EASO) – az új rendszerben betöltendő fokozott szerepének tükrözése céljából – teljes jogú európai uniós menekültügyi ügynökséggé alakítsák át, továbbá a menekültügyi rendszer megfelelőbb igazgatása és az irreguláris migráció kezelésének elősegítése érdekében megerősítsék az EU ujjnyomat-azonosító adatbázisát, az Eurodac-ot.

Frans Timmermans első alelnök így nyilatkozott: *„A migráció megfelelőbb kezeléséhez számos területen kell intézkedéseket tenni, hogy hatékonyabban igazgassuk külső határainkat, jobb együttműködést folytassunk a harmadik országokkal, felszámoljuk az embercsempészetet és közvetlenül az Unióba telepítsük át a menekülteket. Tisztában vagyunk azzal is, hogy továbbra is fognak menedékkérők érkezni külső határainkhoz, és biztosítanunk kell a védelmet az arra rászorulóknak. A válság folyamán azonban tanúi lehettünk, hogy néhány tagállamra hihetetlen terhek hárultak a jelenlegi rendszer hiányosságai miatt, mivel azt nem úgy alakítottuk ki, hogy az ilyen helyzetek kezelésére alkalmas legyen. Nem lehet megkerülni a problémát: ha egy tagállamra túlzott nyomás nehezedik, szolidaritásra és a felelősség méltányos megosztására van szükség az Unión belül. Mai javaslatunkkal ezt kívánjuk biztosítani.”*

Dimitrisz Avramopoulos, a migrációs ügyekért, az uniós belügyekért és az uniós polgárságért felelős biztos a következőket jelentette ki: *„A jelenlegi menekültügyi válság egy dologra mindenképpen rámutatott: közös európai menekültügyi rendszerünk a jelenlegi formában nem tartható fenn. Itt az idő, hogy megreformált, méltányosabb rendszert építsünk ki, amely közös szabályokon és a felelősség igazságosabb megosztásán alapul. A dublini rendszer javasolt reformjával, az Eurodac megerősítésével, valamint az EASO valódi uniós menekültügyi ügynökséggé való átalakításával jelentős lépést teszünk a helyes irányba, a jövőbeli kihívásoknak is megfelelő, átfogó rendszerhez szükséges, uniós szintű struktúrák és eszközök létrehozása felé. Mostantól fogva minden erőfeszítésünkkel az Európai Parlamenttel és a tagállamokkal való közös munkára összpontosítunk. E javaslatokat a lehető leghamarabb meg kell valósítanunk.”*

A mai javaslatok az első csoportját képezik azoknak a jogalkotási javaslatoknak, amelyeket a Bizottság a közös európai menekültügyi rendszerre irányuló, 2016. április 6-i bizottsági [közleményben](#) körvonalazott átfogó reform keretében terjeszt elő. E reform a jövőbeli migrációs kihívásokra vonatkozó középtávú választ kívánja biztosítani. Eközben a meglévő dublini szabályokat és a szükséghelyzeti áthelyezésről szóló két határozatot továbbra is alkalmazni kell, és ezeket a Bizottság teljes mértékben érvényesíteni fogja.

A dublini rendszer reformja

A menedékkérők iránti egyes kérelmek megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó uniós szabályok (azaz a dublini rendszer) kialakításakor nem volt szempont, hogy biztosítani kell a felelősség uniós tagállamok közötti, fenntartható megosztását és a kérelmek időben történő feldolgozását. A mai javaslat átláthatóbbá teszi a dublini rendszert és javítja annak hatékonyságát, emellett mechanizmust biztosít azon esetek kezelésére is, amikor egy-egy tagállam menekültügyi rendszerére aránytalan nyomás nehezedik. Az új rendszer kialakítása figyelembe veszi, hogy méltányosabb, ugyanakkor erőteljesebb, a nyomásnak jobban ellenálló rendszerre van szükség. Az új rendszer lehetővé teszi majd a menedékkérők iránti kérelmek megvizsgálásáért felelős tagállam gyors meghatározását, a rászorulóknak védelmét, valamint azt, hogy visszaszoríthassuk a másodlagos migrációs mozgásokat (a menedékkérelmek több tagállamban történő benyújtását).

Az új elemek közé tartoznak az alábbiak:

- **A szolidaritáson alapuló, méltányosabb rendszer:** korrekciós elosztási mechanizmus (a méltányossági mechanizmus) alkalmazásával. Az új rendszer automatikusan meghatározza, mikor kezel egy ország aránytalanul nagy számban menedékkérő iránti kérelmeket. Ehhez az ország méretén és gazdasági erején alapuló referenciaszámot alkalmaz. Ha egy ország e referenciaszámot aránytalan mértékben meghaladja (a referenciaszám 150 %-ánál magasabb) számban kap menedékkérő iránti kérelmeket, az adott országban a további új kérelmezőket a kérelmük elfogadhatóságának vizsgálata után (állampolgárságuktól függetlenül) áthelyezik az EU más országaiba, amíg a kérelmek száma nem esik az említett szint alá. Az egyes tagállamoknak arra is lehetőségük lesz, hogy átmenetileg felfüggeszék az áthelyezésben való részvételüket. Ebben az esetben a tagállamnak a méltányossági mechanizmus alapján az ország felelősségi körébe tartozó kérelmezők után 250 000 EUR/fő összegű szolidaritási hozzájárulást kell biztosítania az érintett személy áthelyezését vállaló tagállam számára;
- **Az áttelepítési erőfeszítéseket is figyelembe vevő mechanizmus:** a méltányossági mechanizmus számításba veszi azt is, milyen erőfeszítéseket tesz az adott tagállam a nemzetközi védelemre szorulóknak közvetlenül egy harmadik országból való áttelepítése terén. Ezzel elismerjük azon lépések jelentőségét, amelyek az Európába jutás legális és biztonságos lehetőségeinek kialakítására irányulnak.
- **Hatékonyabb rendszer:** az átadási kérelmek küldésére, a válaszadásra, valamint a menedékkérők tagállamok közötti átadására vonatkozó rövidebb határidők meghatározásával, továbbá felelősség áthárulásának elkerülésével;
- **A visszaélések és a másodlagos migrációs mozgások visszaszorítása:** a menedékkérőkre vonatkozó világosabb jogi kötelezettségek meghatározásával, amelyek magukban foglalják azt is, hogy a menedékkérők kötelesek a kérelem feldolgozásért felelős tagállamban maradni, a befogadás anyagi feltételeinek biztosítása földrajzi alapon korlátozható és a szabályok be nem tartása arányos következményekkel jár;
- **A menedékkérők elsődleges érdekeinek védelme:** kísérő nélküli kiskorúak számára nyújtott erőteljesebb garanciák, valamint a családtag fogalom meghatározásának kiegyensúlyozott bővítése révén;

A Szerződésekhez csatolt, erre vonatkozó jegyzőkönyveknek megfelelően az Egyesült Királyság és Írország számára nem kötelező a részvétel ezekben az intézkedésekben, hanem maguk határozhatják meg, milyen mértékben kívánják hatályba léptetni azokat. Amennyiben úgy döntenek, hogy nem vesznek részt, a hatályos szabályok – jelenlegi működésüknek megfelelően – alkalmazandók rájuk a jövőben is, a Szerződésekkel összhangban.

Az Eurodac rendszer megerősítése

A megreformált dublini rendszer gyakorlati végrehajtásának támogatására a Bizottság az Eurodac rendszer kiigazítását és megerősítését is javasolja, kiterjesztve annak célját, hogy megkönnyítse a visszatérési műveleteket és segítse az irreguláris migráció kezelését. A javaslat kiterjeszti az Eurodac-rendelet hatályát, hogy annak lehetőségét is magában foglalja, hogy a tagállamok azon harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek adatait is tárolhassák és lekérdezhessék, akik nem kérelmeznek nemzetközi védelmet, és akik szabálytalan módon tartózkodnak az Unióban, e személyek visszatérési és visszafogadási célú azonosítása érdekében. Az adatvédelmi szabályok maradéktalan tiszteletben tartása mellett így lehetővé válik a tagállamok számára, hogy több személyes adatot tároljanak az Eurodac-ban, így például a személyek neveit, születési adatait, állampolgárságát, személyazonosságra vagy út okmányra vonatkozó adatait és arcképét. A rendszerben tárolt információk bővítése révén a bevándorlási és menekültügyi hatóságok képesek lesznek a szabálytalanul tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok vagy menedékkérők azonosítására anélkül, hogy egy másik tagállamtól külön kérniük kellene a kérdéses információkat, mint ahogy a jelenlegi helyzetben tenniük kell.

Európai uniós menekültügyi ügynökség létrehozása

A javaslat értelmében a jelenlegi Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal – megbízatásának kiterjesztésével és feladatkörének jelentős bővítésével – teljes jogú európai uniós menekültügyi ügynökséggé alakul át, hogy kezelhetőek legyenek az uniós menekültügyi rendszer alkalmazásával kapcsolatos strukturális gyengeségek.

Az ügynökség egyik fő új feladata az új dublini rendszer szerinti méltányossági mechanizmus alkalmazásához szükséges referenciakulcs működtetése lesz. Az ügynökség feladatkörébe tartozik az is, hogy a nemzetközi védelem iránti kérelmek értékelése tekintetében Unió-szerte nagyobb fokú konvergenciát biztosítson, erősítse a tagállamok közötti gyakorlati együttműködést és információcserét, valamint segítse elő az uniós jogszabályok és műveleti előírások érvényesülését a

menekültügyi eljárások, a befogadási feltételek és a védelmi szükségletek tekintetében.

Az [Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökségről](#) szóló, 2015. december 15-i bizottsági javaslatban leírtakhoz hasonlóan a menekültügyi ügynökség szerepe és feladatköre az operatív és technikai segítségnyújtásra is kiterjed majd. Ez magában foglalja annak lehetőségét is, hogy egy legalább 500 tagállami szakértőből és az ügynökség által kirendelt szakértőkből álló szakértői állományt igénybe véve menekültügyi támogatási csoportokat mozgósítsanak, valamint operatív és technikai segítségnyújtásra szolgáló kapacitásokat biztosítsanak abban az esetben, ha egy tagállam olyan aránytalan nyomásnak van kitéve, amely kivételesen súlyos és sürgős igényeket támaszt menekültügyi vagy befogadási rendszerük tekintetében.

Háttér-információk

[2016 április 6-án](#) az Európai Bizottság közleményt adott ki, amely a közös európai menekültügyi rendszer reformjára irányuló eljárást indította meg. A közlemény az alábbiakat terjesztette elő:

- a menedékkérők tagállamok közötti elosztásának méltányos és fenntartható rendszerére vonatkozó különböző lehetőségek;
- a menekültügyi eljárások és normák további harmonizációja, hogy Európa-szerte egyenlő feltételek jöjjenek létre és mérséklődjenek azok az ösztönző tényezők, amelyek a szabálytalan másodlagos mozgások csökkentésére irányuló intézkedésekhez vezetnek;
- valamint az Európai Menekültügyi Támogatási Hivatal (EASO) megbízatásának kiterjesztése.

A mai intézkedéscsomag tehát a közös európai menekültügyi rendszer átfogó reformjának első jelentős lépése. Az uniós menekültügyi rendszer valamennyi részére kiterjedő, teljes körű reform a második szakaszban kiadandó jogalkotási javaslatok révén valósul majd meg, amelyek a menekültügyi eljárásokról szóló irányelv, a kvalifikációs irányelv, valamint a befogadási feltételekről szóló irányelv reformjára irányulnak.

2015. május 13-án az Európai Bizottság az [európai migrációs stratégia](#) közzétételével egy széles körű stratégiát vázolt fel annak érdekében, hogy kezeljék a folyamatban lévő válsághelyzet jelentette azonnali kihívásokat, és ezzel egyidejűleg biztosítsák az EU számára a migráció közép- és hosszú távon történő hatékonyabb kezeléséhez szükséges valamennyi eszközt az irreguláris migráció, a határok, a menekültügy és a legális migráció területén.

A stratégia keretében három végrehajtási csomagot fogadtak már el [2015. május 27-én](#), [2015. szeptember 9-én](#) és [2015. december 15-én](#).

További információk

[Kérdések és válaszok: A közös európai menekültügyi rendszer reformja](#)

[TÁJÉKOZTATÓ: A dublini rendszer reformja](#)

[Egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló rendelet \(átdolgozás\)](#)

[Az Európai Unió menekültügyi ügynökségéről és a 439/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló rendelet](#)

[Annex](#)

[Az Eurodac létrehozásáról szóló rendelet \(átdolgozás\)](#)

[Közlemény: A közös európai menekültügyi rendszer reformja és az Európába jutás legális lehetőségeinek javítása felé](#)

IP/16/1620

Kapcsolattartás a sajtóval:

[Natasha BERTAUD](#) (+32 2 296 74 56)

[Tove ERNST](#) (+32 2 298 67 64)

[Markus LAMMERT](#) (+ 32 2 298 04 23)

[Tim McPHIE](#) (+ 32 2 295 86 02)

Tájékoztatás a nyilvánosság számára: [Europe Direct](#) a [00 800 67 89 10 11](#) telefonszámon vagy [e-mailben](#)